

Ірина ДИННИК

к.держ.упр.,

асистент кафедри публічного управління

та адміністрування,

Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

РОЛЬ МІЖМУНІЦИПАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЛЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

На сьогоднішній час, українські міста та села мають низку важливих питань питань, які складно вирішувати самостійно. Наприклад – збір, утилізація та переробка сміття, забезпечення якісного централізованого водопостачання та водовідведення, ремонт та прибирання доріг, організація пасажирських перевезень, утримання пожежної охорони тощо. Впоратися з цим легше, якщо співпрацювати – об'єднувати кошти і зусилля з сусідніми громадами, які в цьому теж зацікавлені [4].

Механізм такої міжмуніципальної консолідації передбачений Законом «Про співробітництво територіальних громад», прийнятим у 2014 році [3]. З того часу сотні громад через укладання договорів про співпрацю поліпшили якість послуг, що надаються на їхній території.

Слід зазначити, що за останній квартал 2021 року ще 58 територіальних громад уклали договори про міжмуніципальне співробітництво. Загалом, тергромади в Україні уклали вже близько 800 відповідних договорів. Йдеться, зокрема, про реалізацію проектів у напрямках освіти, медицини та спорту. Про це повідомив заступник Міністра розвитку громад та територій В'ячеслав Негода. «З дня набуття повноважень територіальними громадами після виборів 2020 року 296 укрупнених територіальних громад уклали 153 договори про співробітництво, лише у четвертому кварталі 2021 року їх кількість збільшилася у порівнянні з минулим кварталом на 35 договорів. Міжмуніципальне співробітництво допомагає громадам єднатися та ефективно вирішувати спільні проблеми. Зокрема, об'єднуючи сили та фінанси, органам місцевого самоврядування легше утримувати комунальні заклади, якими користуються й інші громади» [2].

Наприклад, Мелітопольська та Новенська територіальні громади Запорізької області будуть разом проводити благоустрій та облаштовувати території селища Садове. А Ніжинська тергромада спільно з Козелецькою, Батуриною та Парафіївською громадами планують створити туристичний кластер під назвою «Місцями козацької сили». Загалом більшість договорів, спрямовані на вирішення питань освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення. Лідерами, що скористалися інструментами міжмуніципального співробітництва є Дніпропетровська, Запорізька та Харківська області (за кількістю відповідних договорів) [2].

На думку О. Врублевського, експерта з питань діяльності старост та співробітництва територіальних громад, на сьогодні, важко знайти територіальну громаду, керівництво якої не чуло про використання інструментів співробітництва чи принаймні про його потенційні можливості. Втім, багато територіальних громад

міжмуніципальне співробітництво усе ще недооцінюють. Однією з причин, яка сприяла такому стану, – добровільне об'єднання територіальних громад, в процесі якого деякі існуючі в громадах проблеми вирішилися завдяки саме укрупненню новоствореної громади та акумуляції ресурсів громад, що об'єдналися. Що стосується тих громад, які свого часу не скористалися процедурою добровільного об'єднання, у зв'язку з чим їх території були сформовані Кабінетом Міністрів України, то реальний обсяг наявних проблем, які потребують вирішення здебільшого буде виявлено керівництвом таких громад десь ближче до кінця першого півріччя 2021 року [1].

Досвід багатьох країн засвідчує, що територіальні громади, зазвичай, ніколи не є абсолютно достатніми, незалежно від інфраструктури, площі, чисельності населення чи інших економічних та демографічних показників. Це означає, що співробітництво має бути актуальною та інноваційною формою діяльності для переважної більшості утворених в Україні громад. Співробітництво може сприяти не лише успішному вирішенню наслідків нераціональної реалізації самоврядних функцій та неефективного використання наявних у територіальних громад ресурсів, але й спонукати до налагодження управлінського та господарського менеджменту із використанням при цьому нових підходів. Сутність нових підходів має полягати передусім у зміні традиційних споживацьких настроїв щодо вирішення існуючих у громаді проблем та поступового переходу керівництвом громади до самостійного пошуку та вибору інструментів їх вирішення, а також взяття на себе за це повної відповідальності [1].

Міжмуніципальне співробітництво надає керівництву кожної територіальної громади унікальну можливість для:

- визначення переліку питань, що підлягають невідкладному вирішенню на основі міжгромадівської кооперації;
- формулювання відповідних завдань та визначення інструментарію для їх виконання;
- отримання бажаного результату на основі економії власних та залучення додаткових ресурсів.

Отже, не дивлячись на деякі негативні чинники, що останнім часом мають місце в розвитку територіальних громад, співробітництво завжди зберігає свій потенціал, використання якого не може залишатися непомітним. Оскільки, саме міжмуніципальне співробітництво дозволяє перетворювати наявні проблеми на завдання, вирішення яких без будь-яких сумнівів сприятиме забезпеченню сталого розвитку територіальних громад, незалежно від рівня їх спроможності, площі території, наявних ресурсів тощо.

Список використаних джерел

1. Врублевський О. Про роль міжмуніципального співробітництва у становленні та розвитку громад. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/13041> (Дата звернення : 16.03.2022).

2. Офіційний вебсайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України / Мінрегіон: Громади уклали близько

800 договорів про міжмуніципальне співробітництво. 18 січня 2022 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minregion-gromadi-uklali-blizko-800-dogovoriv-pro-mizhmunicipalne-spivrobotnictvo> (Дата звернення : 16.03.2022).

3. Про співробітництво територіальних громад : Закон України № від 17.06.2014 р. № 1508-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text> (Дата звернення : 16.03.2022).

4. Співробітництво громад. URL: <https://decentralization.gov.ua/cooperation> (Дата звернення : 16.03.2022).

Отримано редакційною колегією: 16.03.2022.